



MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
Marek Woźniak
KS-I.0003.5.2019
DK-I-1.ZD-00036/19

Poznań, 13 marca 2019 r.

Pan Tadeusz Tomaszewski
Radny Województwa Wielkopolskiego

Szanowny Panie Radny,

odpowiadając na pytania zawarte w Pańskiej interpelacji, złożonej podczas IV sesji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego 25 lutego 2019 r. w sprawie zakupu działki w miejscowości Grzybowo dla Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, pragnę poinformować, że:

1. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2018 r., poz. 2067 ze zm.), „zabytek” oznacza *nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową* a „zabytek archeologiczny” to *zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożony z nawiązań kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem* (art. 3, odpowiednio p.p. 1 i 4).

Ustawa w art. 7 określa formy ochrony zabytków, są nimi:

- 1) *wpis do rejestru zabytków;*
- 1a) *wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;*
- 2) *uznanie za pomnik historii;*
- 3) *utworzenie parku kulturowego;*
- 4) *ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.*

Ponadto w art. 9 ustawy [Wpis zabytku nieruchomego do rejestru zabytków] postanowiono, że:

1. *Do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy.*
2. *W trybie określonym w ust. 1, do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku. [...]*

Żadna z wymienionych w art. 7 ustawy form ochrony zabytków nie mówi o stosunku własności zabytku, a art. 9 ustawy umożliwia wojewódzkim konserwatorom zabytków wpisanie zabytku lub jego otoczenia do rejestru z urzędu. Zatem ochrona (także konserwatorska) graniczącej z Rezerwatem Archeologicznym – Grodem w Grzybowie działki nr 277/5 jest możliwa bez jej

zakupu i nie jest to obowiązek instytucji muzealnej, a ponadto zakup działki nie jest konieczny do prowadzenia na niej badań archeologicznych.

Rezerwat, który jest oddziałem Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, od stycznia 2010 r. dysponuje dwukondygnacyjnym budynkiem, w którym znajdują się m.in: sala wystawiennicza o pow. 127 m² (ekspozycja stała), sala wystaw czasowych, sala edukacyjna, pracownie naukowe, magazyn zbiorów, a także zaplecze socjalne i techniczne; na dachu urządzono taras widokowy. Budynek powstał w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko; kosztował 2 653 000 zł, w tym 671 tys. udziału finansowego samorządu Województwa Wielkopolskiego.

Sprzęt potrzebny do utrzymania porządku na terenie grodziska i jego otoczenia jest częściowo przechowywany w wynajmowanym we wsi Grzybowo pomieszczeniu. Rezerwat w Grzybowie posiada zatem zaplecze do pracy merytorycznej, w tym edukacyjnej, sale ekspozycyjne i magazyn zbiorów, oraz dysponuje położonym nieopodal swojej siedziby pomieszczeniem magazynowym na sprzęt techniczny. Ewentualna inwestycja na terenie działki nr 277/5 będzie ingerowała w krajobraz – otoczenie grodziska – który należy chronić. Ponadto w odległości 25 km (dystans drogowy, czas przejazdu ok. 30 min.) znajduje się Rezerwat Archeologiczny – Gród Wczesnopiastowski w Gieczu, również oddział Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, który dysponuje „wioską” edukacyjną.

Reasumując, zakup działki przez lub dla Muzeum ze względu na ochronę dziedzictwa i uwarunkowania archeologiczne oraz funkcjonowanie placówki nie jest konieczny.

2. Pierwszy wniosek Muzeum w sprawie pozyskania działki przekazano do Departamentu Kultury 6 września 2018 r. (pismo nr D/063/1447/2018 z 5 września 2018 r.). W uzgodnieniu z prof. dr. hab. Andrzejem M. Wyrwą – dyrektorem Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, ze względu na pierwszorzędność realizowanego przez Muzeum w ramach WRPO na lata 2014-2020 projektu pn. „DZIEDZICTWO PIERWSZYCH PIASTÓW – rozbudowa infrastruktury magazynowo-konserwatorsko-wystawienniczej Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy”, sprawa zakupu nie była procedowana. Drugi wniosek (pismo nr D/061/218/2019) wpłynął do Departamentu Kultury 4 lutego 2019 r.).
3. Departament Kultury zebrał szczegółowe informacje na temat działki nr 277/5, jej znaczenia dla dziedzictwa kulturowego (m.in. o przeprowadzonych i planowanych pracach archeologicznych) oraz funkcjonowania Rezerwatu w Grzybowie. Następnie, na podstawie zebranych informacji, przeanalizował aktualną sytuację. Wobec braku uzasadnienia zakupu działki, nie podjęto dalszych działań.
4. Biorąc pod uwagę aktualną sytuację oraz uwarunkowania prawne, nie przewiduje się wszczynania procedury zakupu działki.

Z poważaniem,

z up. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA

Wojciech Jankowiak
Wicemarszałek

Do wiadomości:

1. Kancelaria Sejmiku
2. Departament Organizacyjny i Kadry